

แนวทางการปฏิบัติงาน (SOP) ของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๒

แนวทางปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑. อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ในหมวด ๕ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย่าย ชุบซ่อน หรือทำลายเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และถ้าการค้นในเวลาดังกล่าวข้างต้นยังไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปก็ได้

(๓) ยึดหรืออายัดบรรดาเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินคดี

(๔) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำ เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวมีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) สั่งให้บุคคลใด ๆ ออกจากพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร หรือดเว้นการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๗๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๕ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

๒. กรณีพบผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข การอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุม หรือ จำหน่าย ส่งออก หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุม (กัญชา) เพื่อการค้า

๒.๑ กรณีที่สถานประกอบการไม่ได้รับอนุญาต ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ เข้าไปในสถานประกอบการในระหว่างที่เปิดทำการ

๒.๑.๒ แสดงตนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงบัตรพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดี กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกประกาศกำหนด

๒.๑.๓ ขอให้สถานประกอบการแสดงใบอนุญาต หากไม่สามารถแสดงใบอนุญาตได้ ให้ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานปกครอง เพื่อทำการจับกุมพร้อมแจ้งข้อกล่าวหา ในข้อหาจำหน่ายสมุนไพรควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยผู้กระทำความผิดจะมีโทษตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑.๔ ดำเนินการยึดข้อดอกกัญชา หรืออายุัดบรรดาเอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินคดี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

- ๑) ข้อดอกกัญชาพร้อมบรรจุภัณฑ์ที่จำหน่าย
- ๒) อุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายข้อดอกกัญชา เช่น อุปกรณ์ชั่งตวง ป้ายบัญชีรับเงิน ป้ายโฆษณา ป้ายราคา เป็นต้น
- ๓) ภาพถ่ายสถานที่จำหน่ายในมุมกว้างที่ครอบคลุมตัวร้านและสถานที่ใกล้เคียง
- ๔) ภาพถ่ายของกลางที่ตั้งอยู่ในสถานที่จำหน่ายขณะเข้าดำเนินการ
- ๕) บันทึกภาพเคลื่อนไหวขณะทำการตรวจยึด
- ๖) บันทึกภาพเคลื่อนไหวตลอดระยะเวลาการควบคุมตัวผู้ต้องหาเพื่อนำส่งพนักงานสอบสวน

๒.๑.๕ จัดทำบันทึกจับกุม และดำเนินการตามกระบวนการสืบสวนสอบสวนเพื่อส่งผู้ต้องหาให้อยู่การฟ้องต่อศาล

๒.๑.๖ แจ้งผลการดำเนินคดีให้ผู้อนุญาตทราบ (อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ต่างจังหวัด) เพื่อบันทึกเป็นข้อมูลในฐานข้อมูลต่อไป

๒.๒ กรณีที่สถานประกอบการนั้นมีใบอนุญาตถูกต้อง จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาตดังต่อไปนี้

- ๒.๒.๑ เข้าไปในสถานประกอบการในระหว่างที่เปิดทำการ
- ๒.๒.๒ แสดงตนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแสดงบัตรพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกประกาศกำหนด
- ๒.๒.๓ ขอให้สถานประกอบการแสดงใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาต และตรวจสอบความถูกต้องของใบอนุญาต ในแอปพลิเคชันทางรัฐ โดยอ้างอิงจากเลขที่ใบอนุญาต
- ๒.๒.๔ หากสถานประกอบการได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย ให้ตรวจสอบว่าสถานประกอบการดำเนินการถูกต้องตามเงื่อนไขใบอนุญาตหรือไม่ โดยแยกประเภทใบอนุญาตดังนี้

(๑) ใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุม

- ๑) ให้รายงานผลการศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุมให้ทราบอย่างน้อยปีละครั้ง และเมื่อเสร็จสิ้นการศึกษาวิจัยแล้ว ให้รายงานผลการศึกษาวิจัยพร้อมทั้งผลสรุปที่ได้จากการศึกษาวิจัยต่อผู้อนุญาต
- ๒) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การนำไปใช้ และจำนวนที่เก็บไว้ ณ สถานประกอบการ และให้รายงานข้อมูลนั้นต่อนายทะเบียนอย่างน้อยปีละครั้ง

(๒) ใบอนุญาตให้ส่งออกสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า

- ๑) ให้แสดงใบอนุญาตให้ส่งออกสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ณ สถานที่ประกอบการ
- ๒) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การนำไปใช้ และจำนวนที่เก็บไว้ ณ สถานประกอบการ และให้รายงานข้อมูลนั้นต่อนายทะเบียนอย่างน้อยปีละครั้ง

- ๓) แจ้งรายละเอียดการส่งออกต่อผู้อนุญาตเป็นรายครั้ง

(๓) ใบอนุญาตให้จำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า

- ๑) ให้แสดงใบอนุญาตให้จำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ณ สถานที่ประกอบการ บริเวณด้านหน้าที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- ๒) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การนำไปใช้ และจำนวนที่เก็บไว้ ณ สถานประกอบการ และให้รายงานข้อมูลนั้นต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดทุกสิ้นเดือน

๓) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุม ให้กับผู้ที่มิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ หรือไม่ได้รับใบสั่งจ่ายจากผู้ประกอบวิชาชีพ

๔) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุม หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี สตรีมีครรภ์ หรือสตรีให้นมบุตร นักเรียน นิสิตหรือนักศึกษา เว้นแต่เป็นการจำหน่ายโดยมีใบสั่งจ่ายจากผู้ประกอบวิชาชีพ ฯ

๕) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมเพื่อการสูบในสถานที่ประกอบการ เว้นแต่ การจำหน่ายตามข้อ ๓ (๕) ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กัญชา) พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมจากแหล่งที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการเพาะปลูก และการเก็บเกี่ยวที่ดี

๗) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุม หรือสินค้าที่แปรรูปจากสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ผ่านเครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Vending Machine) ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์

๘) ห้ามโฆษณาสมุนไพรควบคุมในทุกช่องทางเพื่อการค้า

๙) ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุม หรือสินค้าที่แปรรูปจากสมุนไพรควบคุม เพื่อการค้า ในวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก

๒.๒.๔ หากพบว่าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต ฯ เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่เมืองพัทยา เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการตามแบบการตรวจสถานที่ ที่กรมกำหนด พร้อมแนบหลักฐานภาพถ่ายพฤติการณ์ที่ปรากฏ และรายงานให้ผู้อนุญาต ฯ (อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในพื้นที่ยุทธศาสตร์กรุงเทพมหานคร หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่จังหวัดนั้นๆ) เพื่อมีคำสั่งทางปกครองให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ฯ แล้วแต่กรณี

๒.๒.๕ กรณีที่สถานประกอบการใดถูกพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการรายนั้น จะไม่สามารถดำเนินกิจการได้ในระหว่างระยะเวลาการถูกพักใช้ใบอนุญาต หากฝ่าฝืนจะถือว่าประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยพ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๒.๖ การติดต่อประสานงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถติดต่อประสานงานแยกตามพื้นที่ ดังนี้

๑) ส่วนกลางพื้นที่กรุงเทพมหานคร สามารถติดต่อประสานงานโดยตรงได้ที่ กองกัญชาทางการแพทย์ อาคาร ๓ ชั้น ๗ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐ ๒๕๙๑ ๗๐๐๗ ต่อ ๓๗๐๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : hcsctam@gmail.com

๒) ส่วนภูมิภาคสามารถติดต่อประสานงานได้ที่กลุ่มงานการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่จังหวัดนั้น

แผนผังแนวทางการปฏิบัติงาน (SOP) ของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542

